

JÓGVAN ISAKSEN

Jørgen-Frantz Jacobsen skrivaði alt sitt liv, men hann stýrði ikki eina beina skaldskaparkós. Christian Matras og hann gingu á Sorø um somu tíð, og Christian fortelur, at Jørgen-Frantz skrivaði smáar lúkir í ørindum til skúlablaðið »Minerva«. Heilt burturvið hava hesir ikki verið, tí hann sigur somuleiðis, at tá ið gamlir næmingar hittast, dettur orðið ofta á leikmar hjá Jørgen-Frantz. Hinvegin vil Christian Matras vera við, at vinnaðurin ikki hevði tann stóra alskin til fagrar bókmentir. Honum dámdi einstakar høvundar - Knut Hamsun og Anatole France - men annars legði hann lítlið í skaldskap. Av donskum høvundum vóru tað bara Johannes V. Jensen og I.P. Jacobsen hann briggjaði seg um. Yrkingar høvdu í skúlatíðini ongan áhuga.

Jørgen-Frantz Jacobsen fór til Keypmannahavnar eitt ár undan Christiani Matras, og hesin sigur frá, hvussu bílsin hann gjørdist, tá ið tað á Sorø Akademi frættist, at Jørgen-Frantz var farin at skriva yrkingar. Hann heldur kortini, at talið man ikki hava verið stórt og sigur seg bara vita um tær báðar, sum vórðu prentaðar í danska tíðarritinum »Tilskueren« í 1921. Hesar týddi Christian so sjálvur til føroyskt og tær komu í hondskrivaða blaðið hjá Føroyska Studentafelagnum.

Í 1920 báðu bæði Jørgen-Frantz Jacobsen og Christian Matras á Garði (Regensen) í Keypmannahavn, og Christian heldur seg minnst, at Jørgen-Frantz hetta skeið tókst við bókmentir við stórum álvara, men at tað ikki vardi so leingi. Í fríløtum helt hann fram við at skriva, men hvørki hann sjálvur ella vinnmennirnir høvdu nakað serligt álit á hansara evnum á hesum øki. Teir hildu hann vera alt ov víthornan til at framleiða skapandi list, í staðin kundi hann gerast kritikari ella vísdamaður. Teir mettu hann ov subjektivan á tí bókmentliga økinum.

Kortini tókst Jørgen-Frantz í tjúgunum við skriv-

»Danmarks kulturambassadrice« varð Estrid eisini kallað, tá hon í fyrtíárunum tók stig til eina framsýning av ymsum donskum framleiðslum í Onglandi. Estrid og Jørgen-Frantz vóru sera væl- og sigst hon vera fyrimyndin til Barbaru

Íblástur og andróður

Jógvan Isaksen skrivur áhugaverða grein um, hvussu skaldsøgan um Barbaru kom í verðina

ing av ymskum slag, og hann skrivaði brot av fleiri skaldsøgum, m.a. um Østrøm-skeiðið og um munkatíðina í Kirkjubø. Men í 1922 gjørdi hann sær tað grein, at hann vildi arbeiða

fyrí Føroyum - og um somu tíð gjørdist hann sjúkur av tuberkulum.

Jørgen-Frantz Jacobsen vildi vera partur av tí føroyska tjóðskaparstríðnum, og hann gjørdist ein sjálv-

sagdur talsmaður fyrí føroyskum sjónarmiðum mótevnis tí danska almenninginum. Frá 1925 til 1937 skrivaði hann eina røð av kronikkum í Politiken, og teir alraflustu snúgva seg

um føroysk viðurskiftir. Somuleiðis gav hann í 1927 út bókina »Danmark og Færøerne«, sum er eitt framúr íkast til kjakið um viðurskiftini ímillum londini bæði. Í tjúgunum gjørd-

ist hann leysur medarbeiðari á Politiken og frá 1932 til 1934 arbeiðdi hann fast fyrí blaðið. Men alla tíðina forðaðu nýggj herindi av tí herviligu sjúkuni, at hann fekk avrikið tað, hann feigin vildi. Í 1934, meðan hann lá á Vejlebjerg Sanatorium, fór hann undir skaldsøguna »Barbara«.

Brævaskiftið við skyldmannin

William Heinesen og Jørgen-Frantz Jacobsen skrivaðu sínámillum frá 1918 og líka til Jørgen-Frantz doyði í 1938. William Heinesen nevnr í úrvalinum »Dýrmæta liv« (Det dyrebare liv 1958), at rúgván av brøvum frá skyldmanninum er einar 1500 tætskrivaðar kvartsiður. Hetta er tað sama sum einar fimm-seks miðal skaldsøgur! Í hesum brøvum verða lestur og skrivning ofta umrødd, men eisini her verður tikið upp á tungu, um hann - Jørgen-Frantz - tekur skaldskap í álvara. Í mai 1929 skrivur hann - kanska eitt sindur trútin:

»Tú tosaði eina ferð um leti hjá mær viðvíkjandi bókmentum. Í sumnum lutum er hetta rætt, í sumnum órætt. Eg havi lisið bæði Goethe, Molière, Voltaire, Corneille og Anatole France, og heldur tú, at tað er komið inn í annað oyrað og út aftur úr hinum (og tað manst tú halda?), so fært tú skeivur« (Føroyskað hevur Chr. Matras).

Tað nervar hann greidliga eitt vet, at hann veit, at William og Christian ikki halda stórvegis um hann sum bókmentamann. Og hann leggur aftrat: »Sum sagt, eg havi lisið ikki so lítið av fronskum bókmentum. Mangt havi eg lisið tí tað var skyld mín, lestursins vegna (Corneille), men annað hevur av sonnum gleitt meg, ikki minst Voltaire og Anatole France«.

Í einari samrøðu við Bjarne Nielsen Brovst meira enn hálvtíðss ár seinni sigur William Heinesen um sama evnr: »Minum yrkingum sýndi hann ikki stóran ans. Tá ið samanum kemur, var hann ikki ein ágrýtin lesari av bókmentum, soleiðis sum eg og Christian Matras vóru tað. Jørgen-Frantz vildi vera við, at hann var andaliga sjálvhjálpin«.

Heilt einki hevði Jørgen-Frantz Jacobsen kortini ikki lisið, og hann tókst eisini við so nógv annað enn skaldskap. Í 1929 ger hann hesa niðurstøðu: »Bók-